

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра романо-германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету (директор
навчально-наукового інституту)

факультет іноземних мов

(вказати назву структурного підрозділу)

Світлана ВІРОТЧЕНКО

(вказати П.І.Б керівника)

26

серпня

2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Асистентська практика (з відривом)

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	В – Культура, мистецтво, гуманітарні науки (шифр і назва)
спеціальність	В11 Філологія (за спеціалізаціями) (шифр і назва)
освітня програма	Німецька мова та література і переклад та англійська мова; Французька мова та література і переклад та англійська мова (шифр і назва)
спеціалізація	В11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша німецька В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька (шифр і назва)
вид дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / за вибором)
факультет	іноземних мов

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“ 26 ” серпня 2026 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Оніщенко Наталія Анатоліївна, доцент кафедри романо-германської філології
Холмогорцева Ірина Сергіївна, завідувач кафедри романо-германської філології
Черкашина Тетяна Юріївна, професор кафедри романо-германської філології

Програму схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології

Протокол від “ 26 ” серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри романо-германської філології

(підпис) Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійних/наукових) програм:

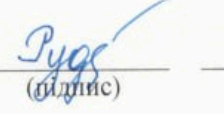
Німецька мова та література і
переклад та англійська мова

назва освітньої програми

(підпис) Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА
(прізвище та ініціали)

Французька мова та література і
переклад та англійська мова

назва освітньої програми

(підпис) Ірина РУДНІСВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “ 26 ” серпня 2026 року № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис) Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Асистентська практика” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра Спеціальності B11 Філологія (за спеціалізаціями) освітньої програми Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова спеціалізації B11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, B11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни “Асистентська практика (з відривом)” є розвиток у здобувачів освіти уміння здійснювати діяльність з навчання іноземної мови у закладах вищої освіти на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань основ теорії культури мовлення, конфліктології, методики, уміння поєднувати теоретичні знання майбутніх викладачів з практичною діяльністю навчання здобувачів освіти; забезпечення безпосереднього пізнання здобувачами освіти закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання у здобувачів освіти потреби систематичного вивчення із наступним використанням сучасних методик викладання іноземних мов.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни “Асистентська практика (з відривом)” є: формування та розвиток професійних навичок і вмінь; засвоєння здобувачами освіти практичних знань про методику викладання іноземних мов у вищій школі, набуття ними власного мовленнєвого досвіду, спрямованість особистості здобувача освіти до саморозвитку і самореалізації, формування самосвідомості як передумови самостійності в оволодінні професійними мовленнєвими вміннями, що супроводжуються відповідним корегуванням та підвищенням професійного рівня при оволодінні різними мовленнєвими функціями; свідоме застосування здобувачами освіти теорії навчання у практичній діяльності, усвідомлення її професійної значимості; поглиблення методичних і мовних знань у процесі вирішення конкретних навчальних завдань; ознайомлення з сучасним етапом виховної роботи в вищій школі, передовим педагогічним досвідом; вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності; розвиток у здобувачів освіти вміння здійснювати самоаналіз та об’єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності; виховання у здобувачів освіти стійкого інтересу до професії викладача іноземної мови, потреби в педагогічній самоосвіті.

1.3. **Кількість кредитів – 6.**

1.4. **Загальна кількість годин – 180.**

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов’язкова	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	1-й
Самостійна робота	
180 год.	180 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні Компетентності

- ЗК1.** Здатність спілкуватися державною мовою усно та письмово.
- ЗК2.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК6.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК8.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9.** Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК12.** Здатність генерувати та втілювати на практиці або в дослідницькій діяльності нові ідеї (креативність).

Компетентності, визначені специфікою ОП «Французька мова та література і переклад та друга іноземна мова»

- ЗК13.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
- ЗК14.** Здатність до безперервного та актуального навчання.

Фахові Компетентності

- ФК4.** Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК6.** Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК8.** Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Компетентності, визначені специфікою ОП «Німецька мова та література і переклад та друга іноземна мова»

- ФК9.** Здатність проєктувати, організовувати та здійснювати викладання іноземних мов у закладах вищої освіти з використанням сучасних лінгводидактичних підходів, цифрових технологій і методик оцінювання, з урахуванням рівня підготовки здобувачів освіти та актуальних освітніх потреб.

Компетентності, визначені специфікою ОП «Французька мова та література і переклад та друга іноземна мова»

- ФК9.** Здатність продемонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної та міжособистісної комунікації

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

- ПРН1.** Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- ПРН2.** Упевнено володіти державною та іноземною мовами у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- ПРН3.** Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості освіти та/або дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їхнього вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Компетентності, визначені специфікою ОП «Німецька мова та література і переклад та друга іноземна мова»

ПРН18. Використовувати іноземну мову як основний засіб професійної педагогічної взаємодії у закладах вищої освіти, планувати й проводити навчальні заняття, добирати сучасні методики, цифрові інструменти та форми оцінювання, адаптуючи навчальний матеріал до рівня підготовки й освітніх потреб здобувачів освіти.

Компетентності, визначені специфікою ОП «Французька мова та література і переклад та друга іноземна мова»

ПРН18. Використовувати іноземну мову для організації ефективної мовної, міжмовної та міжкультурної комунікації на особистому та професійному рівнях.

ПРН19. Адаптуватися до змін в соціально-економічній ситуації та на ринку праці.

1.8. Пререквізити: Іноземна мова І (німецька / французька). Методика викладання іноземної мови та перекладу у ЗВО. Методологія інтегрованого навчання предмета та іноземної мови. Цифрові застосунки у викладанні мови та літератури

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Асистентська практика з відривом від навчання протягом 4 тижнів

1. Job shadowing - відвідування занять викладачів бази практики загальною кількістю 8 занять.
2. Викладання - самостійне викладання занять з іноземної мови (німецької/ французької) загальною кількістю 16 занять, залікове включно.
3. Проведення одного виховного заходу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Асистентська практика (з відривом)						
Асистентська практика (з відривом)	180					180
Разом за розділом	180					180

4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Консультації з керівником асистентської практики, участь в установчих зборах і в організаційних заняттях закладу вищої освіти, знайомство з групою, вивчення робочого плану, розкладу занять та інших документів, проходження вступного інструктажу з охорони праці	15
2.	Відвідування занять, на яких викладають німецьку / французьку мову.	16
3.	Самостійне проведення уроків / занять німецької / французької / мови	32
4.	Робота з психолого-педагогічною, науково-методичною та лінгвістичною літературою. Складання індивідуального плану роботи на час педагогічної практики.	10
5.	Консультації з викладачами та методистами закладу вищої освіти.	20
6.	Розробка матеріалів до практичних занять з іноземної мови (роздаткового матеріалу, граматичних карток, індивідуальних завдань, тестів на множинний вибір, словникових диктантів та інших матеріалів), підготовка презентацій та діджиталізованих матеріалів з німецької / французької мови, підготовка відео та аудіо матеріалів.	40
7.	Пошук в бібліотеці та Інтернеті відповідних сучасних матеріалів для викладання іноземної мови.	10
8.	Планування навчально-виховного процесу. Складання тематичного плану окремого залікового заняття / уроку.	10
9.	Підготовка звітної документації, що засвідчує проходження здобувачем освіти асистентської практики: (1) звіту про проходження асистентської практики; (2) розгорнутого плану-конспекту залікового заняття з іноземної мови; (3) щоденника проходження асистентської практики.	20
Разом		180

5. Індивідуальні завдання.

Навчальним планом не передбачені.

6. Методи навчання.

1. Комунікативний метод (дискусії, мозковий штурм, робота в парах і малих групах, рольові ігри, моделювання професійних ситуацій).
2. Проблемно-пошуковий та дослідницький метод (аналіз мовних явищ, постановка проблемних завдань, міні-дослідження, кейс-аналіз).
3. Практичний метод (виконання мовних, комунікативних, перекладацьких, аналітичних вправ і практичних завдань).
4. Метод роботи з автентичними джерелами інформації (наукові статті, медіатексти, художні тексти, цифрові ресурси).
5. Метод розвитку критичного мислення (аналіз, порівняння, аргументація, рефлексія).
6. Метод імітаційного моделювання (імітаційні ігри) – моделювання реальних професійних ситуацій, пов'язаних зі змістом навчальної дисципліни, з метою розвитку навичок прийняття рішень, професійної комунікації, співпраці, критичного мислення та застосування теоретичних знань у практично наближених умовах.
7. Кейс-метод (Case Study) – аналіз автентичних або змодельованих професійних ситуацій, пов'язаних зі змістом навчальної дисципліни, з метою розвитку аналітичного та критичного мислення, формування навичок прийняття обґрунтованих рішень, аргументації власної позиції та вироблення практичних стратегій розв'язання професійних проблем.
8. Метод інтерактивного цифрового навчання – використання інтерактивних вправ, тестів, вікторин, симуляцій і цифрових дидактичних ресурсів для активізації пізнавальної діяльності та формування мовленнєвих компетентностей (Quizlet, Kahoot!, Wordwall, LearningApps, Mentimeter, Nearpod, Pear Deck, Socrative, Classtime, Baamboozle).

7. Методи контролю

1. Відвідування занять, що проводить практикант, керівником практики.
2. Здійснення контролю за підготовкою звітної документації.
3. Інструктаж.
4. Консультація.

8. Схема нарахування балів

Під час проходження асистентської практики і звітування після неї студент отримує бали за: (1) за характеристику, надану йому методистом практики, (2) за проведення відкритого заняття, (3) за вчасно подану документацію.

Детальна схема нарахування балів подана у Додатку 1 (с. 9).

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

1. Власова В.П., Язловицька О.В. Педагогічна та асистентська практика. Харків, 2024. 116 с.

Допоміжна література, видана в Україні та за кордоном

1. Antonina Badan, Nataliia Onishchenko, Oleksii Zeniakin and Olha Yanholenko. Online Communication Simulating Spaces For Teaching Effective Foreign Language Communication. Proceedings of the 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2023). Vol-3387, P. 180-201, April 20–21, 2023, Kharkiv, Ukraine. ISSN 1613-0073.
2. Бадан А.А., Оніщенко Н.А. Мультимедійні технології у навчанні іноземних мов під час пандемії. Тези доповідей XXI наукової конференції з міжнародною участю «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація». Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. С.167-169.
3. Оніщенко Н.А. Використання колаборативних веб-просторів для симуляції руху в онлайн-навчанні іноземних мов. Scientific and pedagogical internship “Modern educational technologies and methods of teaching philological disciplines: Internship proceedings (April 3-May 14, 2023. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023, pp. 24-27.
4. Оніщенко Н. А. Засади теорії Human-Computer Interaction у навчанні іноземної мови. Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація : тези доповідей XXV Міжнародної наукової конференції (6 лютого 2026 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. С.129-132
5. Колбіна Т. Формування у студентів міжкультурної комунікативної компетентності у процесі іншомовної підготовки на основі культурологічного підходу // Journal of Cross-Cultural Education: Збірник наукових праць / За заг.ред. О.М. Ігнатова – Вінниця: ВДПУ, 2026. № 7. Том.1. С. 7-19. [https://doi.org/10.31652/2786-9083-2026-7\(1\)-7-19](https://doi.org/10.31652/2786-9083-2026-7(1)-7-19)
6. Криворучко С. І., Євтушенко В. М. LearningSnacks як цифровий інструмент формувального самооцінювання у навчанні німецької мови як іноземної. Інноваційна педагогіка. 2026. Вип. 92, т. 2. С. 283–290. DOI <https://doi.org/10.32782/ip/92.2.53>
7. Прус Н.О., Бочарникова Т.Ф. Використання ігрових вправ у процесі викладання іноземних мов студентам першого (бакалаврського) рівня. Педагогічні науки: теорія та практика. № 1 (49), 2024. – 162 с. – С. 28-33. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-1-04>
8. Руднева І.С., Григор'єв М.В., Щириков В.Ю. Як утримувати увагу студентів протягом усього навчального процесу: правило 10 хвилин. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)). 2025. № 5(46) 2025. С. 2282. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-5\(46\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-5(46))
9. Самаріна В. В.; Сіладі В.В.; Гарачковська О.О. Використання віртуальної та доповненої реальності для формування міжкультурних комунікативних навичок «Вісник науки та освіти»: журнал. 2026. № 4(46) 2026. С.1994-2014 [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4\(46\)-1994-2014](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-4(46)-1994-2014)
10. Холмогорцева І.С., Матвійчук О.М. Адаптація навчального матеріалу за допомогою штучного інтелекту при викладанні іноземної мови спеціального вжитку (на матеріалі Lextutor). Інноваційна педагогіка. 2025. Вип. 80, Т. 2. С. 153-156.
11. Antonina Badan, Nataliia Onishchenko, Oleksii Zeniakin and Olha Yanholenko. Online Communication Simulating Spaces For Teaching Effective Foreign Language Communication. Proceedings of the 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2023). Vol-3387, P. 180-201, April 20–21, 2023, Kharkiv, Ukraine. ISSN 1613-0073. Scopus <https://ceur-ws.org/Vol-3387/>.
12. Bezugla, Liliia (2026): Was für eine Grammatik braucht der Mensch?: Funktionale Grammatikvermittlung in DaF-Lehrwerken. Angereicht.
13. Shchyrov V., Kuidina T., Kabatska O. (2025). Research on the psychological health of students using modern digital technologies to ensure life safety conditions. Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sports), (7(194)), 231–236. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.07\(194\)](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.07(194))

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. http://library.iapm.edu.ua/metod_disc/PDF/4653_metod_vuk.pdf
2. <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>

Лист-оцінювання
результатів асистентської практики
Здобувача/здобувачки освіти кафедри романо-германської філології
групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

	Критерії оцінювання педагогічної практики	Максимальна кількість балів	Отримано балів
1	Рекомендована оцінка керівника від бази практики відмінно – "5" – 15 балів добре – "4" – 10 балів задовільно – "3" – 5 бали	15	
2	Бали за проведення залікового заняття – 65 балів		
2.1.	Зміст залікового заняття - 35		
2.1.1	Організація заняття (відповідність проведення заняття плану-конспекту та вміння правильно скласти план-конспект залікового заняття)	20	
2.1.2	Техніка викладання (спрямованість на учня, розподіл уваги на аудиторію та активність учнів)	10	
2.1.3	Вміння роботи з навчальними матеріалами та технічними навчальними засобами (вміння пояснювати, наочність, вмотивованість, адекватність завдань, індивідуалізація, робота над помилками)	10	
2.2.	Рівень володіння іноземною мовою (відповідність фонетичним, граматичним нормам та словниковий запас)	15	
2.3.	Особисті професійні якості (виразність мови, професійна майстерність, контакт з аудиторією та відповідність зовнішнього вигляду)	15	
3	Бали за всю вчасно подану документацію про практику: план-конспект залікового заняття, виховного заходу, звіт, щоденник	15	
	Загальна кількість балів	100	

Дата « _____ » _____ 202 _____ р.

підпис

(ПІБ керівника)